

52.

[?], 1941. október 31. — Bukarest, 1942. október 23.

**Kimutatás a Dél-Erdélyben 1941-ben megjelent
magyar nyelvű sajtótermékekről, valamint azok
egy esztendő alatt történt betiltásáról**

1941. július 1-i állapot

- 1.) *Déli Hírlap*. Temesvár. Napilap. A Romániai Magyar Népközösség hivatalos lapja. Szerk. dr. Vuchetich Endre.
- 2.) *Magyar Néplap*. Temesvár. Felelős szerkesztője Szász István. Napilap. Alap tényleges irányítója Franyó Zoltán. Románbarát.
- 3.) *Magyar Kisebbség*. Nemzetpolitikai szemle. Havonta kétszer Lugoson megjelenő folyóirat. Felelős szerkesztője dr. Jakabffy Elemér.
- 4.) *Erdélyi Kurír*. A román antirevizionista mozgalmat támogató sajtótermék. Szógyéni Kiss Endre szerkeszti. Aradon jelenik meg.
- 5.) *Új Barázda*. Havonta kétszer Tordán jelenik meg, a román kormány támogatásával. Szerkeszti Székely Béla.
- 6.) *Erdélyi Gazda*. Megjelenik Nagyenyeden. Főszerkesztője gróf Teleki Ádám, felelős szerk. Nagy Endre. Havonta kétszer jelenik meg, az EMGE hivatalos lapja.

7.) *Szövetkezés*. A nagyenyedi Hangya hivatalos lapja. Kéthetenként megjelenő lap. Fel. szerk. Fekete György.

8.) *Egyházközségi Tudósító*. Megjelenik Brassóban. Felelős szerk. Vasvári Aladár. Róm. kath. egyházi lap. II-ik évfolyamban van. A lap megjelenési időpontja nincs feltüntetve. 8. oldalas.

9.) *Egyelértés*. Brassó. Református gyülekezeti lap. 4 old. Megjelenés időpontja és szerkesztője ismeretlen.

10.) *Evangélikus Élet*. Megjelenik Bácsfaluban. (Brassó vm.) A Romániai Zsinatpresbyteri Evang. egyház hivatalos lapja. Hetenként jelenik meg. Fel. Szerk. Gillich Fülöp ev. lelkész. VI. évf.

11.) *Református Egyházi Élet*. Megjelenik havonta, júl. és aug. kivételével, Nagyenyeden. VII. évf. Ref. egyházközség gyülekezeti lapja. Fel. szerk. Kovács Pál. ref. lelkész.

12.) *Vasárnapi-iskolai vezetők Lapja*. Megjelenik Nagyenyeden havonként, júl. és aug. kivételével. III. évf. Református egyházi lap. Szerk. Juhász Albert.

13.) *Unitárius Jövendő*. Unitárius egyháztársadalmi, hitéleti stb. közlöny. Megjelenik Brassóban havonta. Szerk. Kovács Lajos. III. évf.

A bécsi döntés előtt még az alábbi időszaki magyar nyelvű lapok jelentek meg:

- 1) *HÍRLAP* napilap Arad.
- 2) *ARADI KÖZLÖNY* napilap Arad.
- 3) *BRASSÓI LAPOK* napilap Brassó.
- 4) *NÉPÚJSÁG* napilap Brassó.
- 5) *BRASSÓI TURISTA* havi folyóirat Brassó, Sportújság.
- 6) *ENCIAN* havi folyóirat, a Brassói Turista Egylet kiadása.
- 7) *TÁRSASÁG* c. riportlap Arad.
- 8) *KIS ÚJSÁG* Arad.
- 9) *KAKAS* heti vicclap Arad.
- 10) *VASÁRNAP* Az aradi minoriták szépirodalmi, kulturális és hitbuzgalmi folyóirata.
- 11) *AZ IPAROS* Magyar—román nyelvű hetilap Arad.
- 12) „*6 ÓRAI ÚJSÁG*” Franyó Zoltán napilapja Temesvár.
- 13) *RENDKÍVÜLI ÚJSÁG* hetilap Arad.
- 14) *ORSZÁG—VILÁG* riportlap Arad.
- 15) *ÚJ HÍREK* néhány hétig megjelent napilap, Kállay Nándor kísérleti lapja.
- 16) *FRISS HÍREK* az ÚJ HÍREK társlapja, napilap volt.
- 17) *A HÍR* Kállay harmadik kísérleti lapja.
- 18) *ARANYOSVIDÉK* Tordán megjelent hetilap. Megszűnt a nyomda eladása miatt.
- 19) *ARANYOSSZÉK* 1941. II-ban betiltották, megjelent Tordán.

1941. júliusi állapot

A délerdélyi magyarnyelvű sajtó statisztikája.

Megjelenik összesen 13 magyarnyelvű sajtótermék.

Megjelenésük időpontja szerint:	Jellegük szerint:		
napilap	2	politikai	4
havi	3	tudományos	1
fél havi	4	gazdasági	2
heti	1	egyházi	6
bizonytalan időben	3	róm. kath.	1
		reform.	3
		unitárius	1
		evang.	1

A magyarnyelvű sajtótermékek közül nem magyar érdekeket szolgál 3 sajtótermék:

1. A Magyar Néplap c. napilap Temesvár.
2. Az Erdélyi Kurír c. pol. időszaki lap Arad.
3. Az Új Barázda c. Tordán megjelenő pol. időszaki lap.

Betiltott magyar lapok ügye

A propaganda-minisztériumban cenzúrázás ügyében eljárva megtudtuk, hogy a minisztérium 1942. szeptember 19-én hozott határozatával a következő magyar lapokat tiltotta be:

Erdélyi Gazda, Nagyenyed

Magyar Kisebbség, Lugos

Vasárnapi-iskolai Vezetők Lapja (ref. egyházi), Nagyenyed

Brassói Egyházközségi Tudósító (katolikus)

Református Egyházi Élet, Nagyenyed

Egyetértés (ref. egyházi), Brassó

Unitárius Jövendő, Brassó

Unitárius Híradó, Brassó

Evangelikus Élet, Brassó

Valamennyi lap betiltása írásbeli rendelet *nélkül* történt, olyan formában, hogy a helyi rendőség emberei megjelentek a nyomdában s közölték, hogy a kérdéses lapot többé nyomniuk nem szabad.

E 9 lapon kívül tudunkkal Délerdélyben már csak a *Déli Hírlap* című napilap maradt meg.

A Nagyenyeden megjelenő *Szövetkezés* című közlönyt ugyanis nem tekintjük lapnak, vagy folyóiratnak, mert az a tagszövetkezetek hivatalos közlönye, s azon-

kívül is az északerdélyi románok hasonló célú *Plugarul* című lapjától feltételezetten jelenik meg.

Hogy melyik lenne az a hetilap és havi folyóirat, melyet számunkra meghagytak — a megismételt miniszteri kijelentések szerint — azt idáig nem sikerült megállapítani.

Megfelelő utasítást adtunk, hogy ha valamelyik lap vezetőségéhez a betiltó rendelet írásban megérkeznék, ezt nyomban telefonon közölgjék s a betiltó rendelet másolatban küldjék meg.

Gyárfás Elemér*
elnök

Tisztázat: — K 28. 289—1942—O—26045 (151. cs.)